

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számítottak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Tisztelt vidéki előfizetőinket kérjük, az előfizetési pénzeket postautalvány útján mielőbb megküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Kiadóhivatal.**

Pénzintézeteink.

Azon időben, a midőn a legnagyobb magyar a takarékpénztárak felállítása érdekében hazánkban oly hatalmas agitációt fejtett ki, bizonyára nem az lehetett célja, hogy a takarékpénztárak nyereszkező spekulacionális vállalatokká fajúljának, hanem hogy egyrészt a népet takarékosra szoktassák és annak összetakarított pénzét gyümölcsözőleg elhelyezzék, addig másrészt, hogy olcsó hitelt is nyújtsanak.

Hogy ezen nemes emberbaráti célokat pénzintézeteink már rég nem követik, azt mindnyájan tudjuk és annyira hozzá vagyunk szokva e tényhez, hogy ezt bolygatni nem

is akarjuk. Ámde lehetetlen figyelmen kívül hagynunk azon körülményt, hogy három pénzintézetünk közül kettő oly kamatláb mellett is dolgozik, a mely ugyszólván a törvénybe ütközik. — A törvény ugyanis 8-as %-ban állapítja meg a maximalis kamatlábat és dacára ennek a két pénzintézet a kisebb kölcsönöknél 10, sőt 12 %-ot is szed be.

Tisztelettel kell kalapot emelnünk pénzintézeteink vezetői, ellenőrzési közegei és az ügykezelést gyakorlók előtt, de nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy e 10 és 12 %-os kamatszédés amíg egyrészt törvény ellenes, másrészt a nép legszegényebb osztályait sújtja, mert hiszen ezek bibelődnek csakis a kisebb kölcsönökkel s így ez eljárás nemesak hogy igazságtalan, de felette méltatlan dolog, a mely egy magára tartó pénzintézet méltóságával nem fér össze.

Az 50 frtig terjedő kölcsönnél 10 %-ot szednek e pénzintézetek azzal indokolva e nagyobb kamatvevést, hogy a kis kölcsönök ép oly munkát adnak, sőt gyakran még többet is, mint a nagyok, pedig csekély jövedelmezéssel járnak.

Ez indokolást absolute nem fogadhatjuk el; mert elvégre is egy nyilvános számadásra kötelezett pénzintézetnek, ha mindjárt le is tért voltaképeni alapításának ösvényéről a nyereszkező útjára, még akkor sem szabad privát embert uzsora vétségével sújtó ily eljárást a néppel szemben követnie.

Hiszen éppen a szegény ember van apróbb kölcsönökkel rájuk utalva és ép e szegények viseljék e nagy kamat terhét, míg azok a vagyonosok, kik nagy kölcsönöket kötnek csak 7, sőt csak 6 %-ot fizetnek?

Ezt tehát okvetlenül meg kell változtatni és a kamatlábat kis kölcsönöknél is

T á r c z a.

A Szent Erzsébet-kápolna felavatása.

Végre tehát készen áll. Adakozás fedezte a költségeket, melyekhez az elhunyt Simor, hercegprímás is hozzájárult. A kápolna Szt. Erzsébet nevét viselő harangját, toronyóráját, a kórusra vezető csigalépcsőt a helybeli dohánygyár munkásnői szereztek be, kik ezenkívül is már évek óta áldozták filléereiket e kápolna helyreállítására. Az ablakok üvegfejményein ott van a nemes adakozók neve; a két szentnek ereklyéit tartalmazó oltárkövet városunk volt prépost-plebánosa és orsz. gyűl. képviselője Boltizár József püspök küldötte. Minden rendben van, csak az óramű nincs kellően védve az időjárás ellen; a dohánygyár részéről ideiglenesen odaalkalmazott deszkavédet leszedték, s az eső most szabadon veri a művet; de ezen a város talán segíteni fog. A felszentelés f. hó 1-én ment végbe, mely alkalomra Weisz, kötelverő polgártársunk átengedte harmoniumát. A kápolna belsejében Podhragyay Pál prépost-plebános magyar-, a kint összegyűlt népnek Sztassek János káplán tót nyelven tartott beszédet. Az ünnepség végeztével, melyet alább bővebben írunk le, a helybeli kath. plebánián 26 teritékes ebéd volt.

A Szt. Erzsébet-kápolna láttára önkénytelenül visszaszárnyal az ember lelke a messze multba, mikor a Duna gyöngyét, a mostani Margitsziget, Istentől ihletett királyi hölgy elvonult

tartózkodási helyeül választotta, s egy másik királyi hölgy, Magyar Szt. Erzsébet hire beszárnyalta az országot, mint ragyogó futó csillag az éj sötétjét. Itt is, ott is templomok kápolnák, zárdák emelkedtek Szt. Erzsébet tiszteletére, emlékére.

S úgy lőn, hogy e magyar szent nőnek itt is legyen emléke a hegyek között, az idegen ajku népnél, hogy mintegy világító góczpontból szerte áradjon nem csak a vallásosság, de a magyarság szelleme is.

S a vadonban, az elhagyott helyen felépült a Szt. Erzsébet zárdája. Nemes szívű szűzek lakoztak benne, kik a fáradt utasnak enyhét, az éhezőknek kenyert, a betegnek ápolást nyújtottak. Reggelként, estenként megszólalt a zárdához épített kápolna harangja, közös imára gyűjtven a hőselkü nővéreket, hogy bátorságot merítsenek Istenben való bizalmukból; mert bátorságra szükségük volt azon a minden támadásnak kitett ponton; hiszen zárdájuk városunk külső védőfalának egyik kapuja volt.

És tovább zúgott az idők viharja. A kápolna harangja mind gyérebben szólt, végre elhallgatott. A szent szűzek zsolozsmáját durva férfihangok zaja, a harang kondulását fegyvercsörgés váltotta fel. Tökölyi és Rákócy hadai csapongták körül, és mint a monda tartja, mind a két fejedelmet látta az erődde vált zárdája nagy termetanácskozásban a felvidék bányavárosainak képviselőivel.

És a vihar tovább zúgott.

A félhold vad népe rárontott az egykori zárdára; megostromolta s a kaput bezúzva, elözönlötte a vidéket a külső védőfalon belül.

Pusztán, üresen állott azóta a kapu; belső falairól lemállott a festés, külső faláról lehullott a vakolat, s a hatalmas kövek, melyekből a hatalmas épület készült, kopáran, feketén, ridegen tekintettek alá, mintha csak elmúlt szebb időkről, letűnt dicsőségről, elzúgott viharokról akartak volna beszélni.

S az idő haladt tovább . . .

Az ódon komor épület, kapu nyílása már alacsony lett, a feltöltött országút már félig betöltötte; ez akadályozza a közlekedést. El e régi emlékekkel, le kell rombolni azt.

S a büszke épület leomlott, de a régi kápolnát megvédte a kegyelet s az ott maradt boltíves kapujával sokáig, elhagyatva, némán; a tűz pusztított körülötte, teteje lángba borult, nem maradt meg rajta más a pusztaságnál. Talán azért volt ez mind, hogy e kápolna megtisztuljon a századokon át hozzátapadt sártól, hogy azután újra kikeljen a romokból.

És im, szorgos kezek munkája sűrűg körülötte. A homlokzat új képet ölt; aranymezőről Szt. Erzsébet szende képe tekint le ránk; az üres ablakokat üveg festmények foglalják el, a kápolna fölé tető emelkedik, karsu toronnyal, benne harang, kívül óra. Régi kápolna áll előttünk új alakban.

Ájtatos nép veszi körül sűrű tömegekben. A városi templom harangja megkondul a leányvár dombján megdördülnek a mozsarak, s egyházi zászlók lobogása alatt ünnepélyes menet közeledik. Három pap teljes egyházi díszben, elül Podhragyay Pál prépost-plebános infulás alakja,

8-as %-ra lezállítani; ezt a két pénzintézet saját reputációja érdekében köteles megtenni.

Még egy megjegyzésünk volna s ez különösen a harmadik, városunk legtekintélyesebb pénzintézetére a sparkassára vonatkozik. E minta vezetés és ügykezelés alatt álló pénzintézet a betétek után csak 4%-ot fizet, holott az általa nyújtott kölcsönök után 6, 7 és 8%-ot szed s óriási forgalma mellett oly fényes üzleteket csinál, hogy az évi osztalékok s ezeknek arányában a részvények ára is hihetetlen módon emelkednek. Kevésnek találjuk a forgalom egyik alap eszközének, vagyis a betéteknek ezen csekély gyümölcsötzetését a nagy nyereséggel szemben s nem tudjuk annak helyes indokát megadni, hogy miért nem maradt meg legalább 4.5%-os kamatozás, a mely ha jól tudjuk csak más fél év óta szállított le 4%-ra.

Egy olyan pénzintézet, mint a mi sparkassánk mindig fizethet a betétek után 5-öt, de ha annyit nem hát legalább a 4.5%-ot.

Ezeket akartuk csak röviden elmondani és kérni a mérvadó köröket, hogy különösen a 10 és 12%-ra vonatkozólag mondottakat szíveljék meg s hogy egyáltalán ne értsenek bennünket félre; mert mi e kérdésnél is csak az általános jót és a közérdeket óhajtjuk szolgálni.

Műkedvelői előadások.

„A leányzó nem halt meg csak alszik“, mondanók mi is annak, ki városunk szellemi életének nyilvánulásait hiába keresve, e szellemi élet lételet tagadná. Alszik, mint a szikra, mely csak feltámasztó fuvallatra vár, hogy lobogó lángot keltsen.

De hol e feltámasztó fuvallat?! Hol az az éltető szellem, mely az alvó szikrát lángra lobbantsa?!
Azí hisszük, nem kellene soká keresnünk!

Hiszen annyian vannak városunk előkelő, intelligens hölgyei között, kiknek csak akarniok

mögötte a kinstár, a város előkelő hivatalnokai, tekintélyes polgárok, a jámbor hívők sokasága. S felhangzik az „Asperges me“ kezdetű zsoltár, s a körmenet, élén az infulás prépost, ki megszenteli a kápolna külső falait, körülvonul. Megnyílik azután a kápolna kapuja, s a menet belép a gótives csarnokba. Zsolozsmák zengése közt beszentelik az oltárt s mi hozzá tartozik. A prépost a szószerkekre lép most. Lelkes, ihletett szavakkal ad kifejezést lelke örömeinek, hogy régi vágya teljesült, s itt e helyen az Istennek új oltára emeltetett, melyet ő lehetett oly szerencsés szent céljának avathatni.

Kint azalatt az áhitatos néptömegnek egy másik egyházi szónok Stassek János segédlelkész beszél keresztényi szeretetről, irgalomról.

A szónoklat végeztével ünnepélyes nagymise ejti áhitatba a jelenlevőket, míg a kórusról Schmidt B. dur miséjének lélekreható hangjai rezzennek át a tömjénes légen.

E szent szertartás végeztével újra alakul a körmenet s visszaindul a kanyargó uton föl a városba, hogy a plébánia templomban Te Deummal adjanak hálát az Egek Urának, hogy a múlt e szép emlékét visszaadhatták magasztos rendeltetésének. S a merengő szemlélő visszagondol a múltba, előre tekint a jövőbe; kezét imára teszi össze, s felsóhajt a magyarok Istenéhez:

„Isten áld meg a magyart!“

kellene, hogy városunkban a művészet, az irodalom egyik szentélyét találja.

Akarjanak tehát!

Egyike az előkelő urnóknak gyűjtse maga köré azokat, kikről feltételezheti, hogy a kitűzött cél elérésére hathatósan, jó kedvvel és jó tehetséggel fognak közreműködni.

És mi legyen az a kitűzött cél? Kérdezik.

Legyünk szerények, s érzjük be egyelőre kevéssé.

A színészek tovaköltöztek városunkból, s ki tudja mikor lesz megint alkalmunk színi előadást élvezhetni. A hangversenyek évről-évre gyérülnek nálunk; irodalmi estélyeink nincsenek. De hát így tovább nem maradhatunk.

Tenni kell valamit, nehogy nyilvános társadalmi életünk zátonyra kerüljön.

Az a társadalmi kör feladatul tűzhetné ki magának, hogy két hetenként legalább egyszer műkedvelői előadást rendezzen; de eltérőleg az eddigi szokástól, nem jótékony célra, de saját színpad s színpadi kellékek beszerzésére.

A műkedvelői előadások városunkban szokott látogatottsága biztosítja az anyagi sikert, s idővel ezen műkedvelői társaság oly teljesen felszerelt színpaddal, sőt talán működésének szolgáló saját helyiséggel is rendelkezne, hogy idekerülő szintársaság is vehetné hasznát.

Ha e műkedvelői társaság tőkéje már ennyire felszaporodott, az előadásokból befolyó tiszta jövedelem egy részét további beszerzésekre, másik részét pedig akkor már jótékony célokra is fordíthatná, s meg volna vetve alapja egy „Irodalmi és művészeti kör“-nek, milyen már számos más városban virágzik, de itt nálunk, sajnos, eddigelé létesülni nem tudott.

S az ut ennek elérésére oly egyszerű, s a mellett kellemes és szórakoztató, a kedélyt, a szellemet felüdítő. A műkedvelői előadásokra való készülétek, a próbák, mennyi tárgyat szolgáltatnak eszmecsere, egy-két órának derült eltöltésére. mi az unalmas, hosszú téli esteiken igazi nyereségszámába megy.

Hangsúlyozzuk-e még, hogy e rendszeres műkedvelői előadások megbecsülhetlen erkölcsi hatással volnának a közönségre is!?

Reméljük, hogy szavaink nem hangzottak el hatástalanul; hiszen meg vagyunk róla győződve, hogy városunk hölgyei tudnak lelkesedni

a művészetért, s adhatnak-e ezen nemes tulajdonságuknak jobb kifejezést, mintha nem elégedve meg a pusztá méltatással, maguk lépnek a térre, hoi a művészet, a szellem fejti ki erőit, nem önző egyéni haszonért, de önmagát s másokat művelve és nemesítve, az erkölcsi diadal ragyogó babékoszorujáért.

Ifjuságunk bizonyára lelkesen fogja maga részéről támogatni ez eszmét s így hát . . .

Csak akarni és tenni kell!

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Szathmáry Béla pénzügyminiszteri osztálytanácsos és a bányászati szakosztály vezetője, Ő Felségétől a ministeri tanácsosi czimet és jelleget kapta. — Neubauser Ferenc kir. bányatanácsos, kohófonok hivatalosan Szepesmegyébe utazott, honnét e napokba tér vissza. — Ez idő szerint Horváth Lajos ker. anyakönyvi felügyelő városunkban időzik és az anyakönyvi hivatalokat tüzetes vizsgálat alá veszi.

— **Fényes esküvő.** Joerges Ágoston városunk általános közbeccsülésben álló könyvkereskedő és könyvnyomda tulajdonosa e hó 6-án kötött házasságot Dahms Richárd főbányamérnök és neje szül. Örtly Zsuzsanna művelt leányával Olgával a doroghi (Esztergom megye) kir. anyakönyvvezető előtt, hol is ez volt az első polgári házasság. Mint tanúk szerepeltek a vőlegény részéről, sógora Fábry Andor bányatiszt, a menyasszony részéről Vodák Nándor esztergomi mérnök. — A polgári házasságot az esztergomi reformatus templomban az egyházi áldás is követte s ugyancsak Esztergomban a fürdő szállodában tartatott meg a lakoma, melyen számosan vettek részt. — A fiatal házaspár ma már városunkba érkezik. Ószinte szívből kívánunk tartós boldogságot e frigyhez!

— **Közgyűlés.** Törv. hat. bizottságunk november havi rendes közgyűlését e hó 13-án szerdán d. e. 9 órakor tartja meg, melyen Rudnay Béla főispán fog elnökölni s több érdekes ügy fog tárgyalatni. Felhívjuk erre közönségünk b. figyelmét.

— **Balogh László** kitűnő volt zenekari primásunk, vissza jött jól szervezett zenekarával városunkba és a szombati balekbálon már ő fogja a talp alá valót huzni,

Régi emlékek.

Személyek:

(Nászutról otthonukba tért férj és feleség.)

Férj: Há' Istennek hogy csak itthon vagyunk. Elég volt az utazásból ennyi. Szinte jól fog esni újból hivataloskodni. Megyek is azonnal irodamba kissé körülnézni.

Feleség: De akkor téli kabátodat öltsd magadra, mert hideg van s nézz ki csak, hogy hull a hó. — Mindjárt ki is kefélem, (A szekrényből kivesszi a téli kabátot s kefélni kezdi.)

Férj: Kedves jó kis feleségem! (megcsókolja.)

Feleség: (A téli kabát zsebébe nyúl . . . félre) Aha itt van a titkos szekrény kulcsa. (A kulcsot magához veszi.)

Férj: (A téli kabátot felölti.) No hát isten veled muczuskám . . . kis idő múlva ismét hon leszek (El).

Feleség: (A kabátból kivett kulccsal kinyitja az egyik szekrény ajtaját, melyben azután az írományok között keresgél.) Ez nem az . . . ez sem az . . . hát ez itt mi? egy fénykép és egy levél. Nézzük csak? (Olvas) „Drága mindennem. Itt küldöm egy millió képzeleti csók kíséretében kért fényképet. Gondolj mindig oly igaz benső szerelemmel rám, mint a milyennel én gondolok rád. Legközelebb alkalmat adok az annyira forrón óhajtott találkozásra . . . Addig is ölel csokol kiolthatlan szerelmű Szende Gabid,“ Szende Gabi?? Lám-lám . . . ki hitte volna el

e szenteskedő tul szemérmes leányról, hogy ilyen viszonyt tudjon szőni. — De nézzük tovább. — Ah — — hervadt kis csokor és levélke . . . (Olvas) „Ha e csokrot csokolod, hidd, hogy ajkamon csügg ajakod“ . . . Pacsuli Zsuzsi . . . Pfhű! — Pacsuli Zsuzsi!? — bizonyára valami pinczérleány vagy más efféle. No hanem azért drágálatos férjecském ez mind az orra alá fog dörgöltetni. És ez valjon mi? — Ah egy emlékkönyv s benne versek . . . (Olvas) Tinta, toll és kalamár — Csak rád gondol Kurta Máris. — hahaha ez ugyan gyönyörű vers! (Olvas) „A fa alá hull az alma, Szerelmem ég mint a szalma . . . Mindig hű lesz önhöz — Alma“. — Ahá ezt bizonyára az a kis pisze orru Alma irta, kivel még a táncpróbán ismerkedett meg férjem. — No várj, — csak jöjj haza . . . Nekem mindig azt hazudtad hogy én voltam az első és utolsó szerelmed. — (Tovább keresgél) Egy medaillon! Valjon kinek a képe van benne? Hát ha az enyém!? (Felnyitja) Ah . . . Ah . . . a volt guvernantom . . . az az utálatosan kaczer Ameli . . . hát még ezzel is?? Ezt róla még sem hittem volna . . . ezt meg nem bocsátom. (Bosszusan bezárja a szekrényt s egy karos székre dobja magát.) (A férj szobába lép.)

Férj: Ugy-e muczuskám nem voltam sokáig oda? (Feleségéhez siet s megakarja csókolni.) Mi ez? Tán rosszul érzed magad? Nem értem!?

Feleség: (Felugrik.) Semmi — semmi. Kissé mintha szunyokálni akartam volna. De igaz, nem fogunk villás reggelizni?

Férj: (Kabátját leveti.) Nem fog ártani.

— **Uj czimert** helyeztek el a helybeli dohánygyári épületen. Az egész czimer öntött vas Magyarország s koronartományainak angyalos nagy czimere, szépen kifestve, a korona nemeskő utánzásokkal kirakva, alul nemzeti szinzalagon e felírás; „m. kir. dohánygyár“. A czimer a kiscsurgami vasgyárból került ki, s mindenkép igen sikerült, gondos, mondhatni művészi kivitelü.

— **Hamis koronások** még mindig vannak forgalomban, mire a közönséget figyelmeztetjük. A hamis koronás miben sem különbözik külsőleg a valóditól, csak csengése nincs. Az, melyet alkalmunk volt látni, csupa uj koronásokat tartalmazó pénzes zacskóból került ki, mi arra mutat, hogy a hamisítók találtak módot gyártmányukat a leggyanútlanabb helyre is becsempészni.

Különfélek.

— **Népmozgalmi kimutatás.** Az új anyakönyvvezetések életbeléptetése óta vagyis f. évi okt. 1-től egész a mai napig belvárosunkban született 19 fiú és 17 leánygyermek; meghalt: 8 férfi, 16 nő, egy fiugyermek halva született; 5 házasság kötött. Feltűnő az elmúlt hóban a nők nagyszámu elhalálása, míg a születések a rendes arányban haladják meg a halálzási esetek számát. — Kültezáink népmozgalmi kimutatását legközelebb hozzuk.

— **Az akademiánkra beiratkozott:** 15 III. éves, 23 II. éves, 35 I. éves bányász és kohász, és 1 vendégbányász; összesen 74. — 1 erdőmérnök, 21 III. éves, 30 II. éves és 40 I. éves erdész; összesen 92. — Bányász és erdész összesen: 166. akad. hallgató iratkozott be akademiánkra.

— **Ó-mindszent-tárnai offera.** A hodrusi ó-mindszent-tárnai bányatelepen a múlt pénteken Mindszentek napján tartották meg szokásos módon az offerát. Ez alkalomból nem tartjuk érdekeltenek vidékünk eme legrégebb bányájáról egyetmást elmondani. Hogy csakugyan a legrégebb bányák közé tartozik és hogy valamikor ezen ó-mindszent-tárnai teller rendkívüli érzemennyiségeket tartalmazhatott, bizonyítják azon óriási bányaeépítkezések, melyek persze már majdnem teljesen dűledezett állapotban itt még most is láthatók. Ilyen példának az u. n. „Kägelplatz“ hol állítólag régi hagyományok szerint valamikor tekéző tér lett volna; ilyen a „Brücke“ és a „Kanzelschutt“, melyek egykoron a munkások

gyülekező vagy rejtékhelyei lehettek. Faller Gusztáv elhalt híres bányatudósunk egyik munkájában azt írja eme legősibb bányáról, hogy nem létezik talán egy másik bánya, melynél oly csodás óriási munkamaradványokat lehetne látni s melyek mind az egyszerű ék és kalapácsesal lettek elkészítve. Valóban bamulatos — írja a jeles tudós — hogy mily véghetetlen kitarásra és ügyességre vallanak ezek a bányafeltárási munkák úgy hogy megfejthetetlen rejtély marad előttünk, mikép voltak képesek az öregek e roppant érdekes bányaeépítkezést csak pusztán ék és kalapácsesal keresztülvinni. Ugyancsak ezen bánya mélyében látni még most is a csigalépeső alakjában épült u. n. „Thurmschutt“-ot és a „Dobrodka-schutt“-ot, míg a „Dreimännerschlag“-hoz egy kis hagyományos mese fűződik, mely szerint e helyen három bányászlegény egy leányzó miatt, kibe mindhárom szerelmesek voltak, kalapácsaikkal itt lent a rejtelmes mélységben párbajt vívtak, mely mindháromnak halálával végződött. De bármint legyen is, e helyen három bányászlegény alakja van magasra emelt kalapácsokkal a bánya kőfalába vésve, melynek mindenesetre valami jelentősége lehetett. Ez alkalomból még egyet akarunk felemlíteni, t. i. azt, hogy a bányáinkban lévő régiségekből talán lehetne egy némelyt az országos muzeumba helyezni, mert tudunkkal ily bányász emlékek eddigelé ott nincsenek, a milleniumi kiállításához meg ezekből egyet-mást küldeni bányászunk történelmének jellemzésül, okvetlen szükséges lenne.

— **Halottak napján** a budapesti egyetemi ifjuság szószóloői között szerepelt Haendl Vilmos joghallgató is, városunk szülőtte, ki lelkes felbuzdulással koszoruzta meg gyönyörű beszédének kíséretében „a magyar fegyverek becsülete megmentőjé“-nek Klappka Görög tábornoknak szép siremlékét.

— **Számtani példa.** A Dr. Močnik Ferenc után Kőkösi Orbók Mór által átdolgozott „Számolókönyv népiskolák számára“ című tankönyv 35 lapján következő feladat áll: Egy hivatalnoknak 2000 korona évi fizetési van; naponként elkölt étkezésre 1 korona 80 fillért; lakásért és szolgáltatást fizet havonként 32 korona 26 fillért; egyéb kiadása évenként 486 korona 70 fillér; mennyit takarít meg egész évben? Nem volna-e idősebb a kérdést így állítani fel: Egy hivatalnoknak évi fizetése lakpénzzel együtt 1300 korona; naponként elkölt étkezésre, mint családos ember 2 koronát; lakásért és kiszolgálásért fizet havonként 56 koronát; egyéb szükséges kiadása évenként 240 korona; mennyi adósságot kénytelen csinálni évente?

Feleség; Akkor sietek azt elkészíteni. (El) Férfj: (Fel-alá jár, egyszerre megáll.) Ni-ni nőm nyitva hagyta mindig zárva tartott kis asztalfiókját. Nézzük meg, hátha valami érdekeset találunk benne. (Kihuzza a fiókot s keresgél.) Egy csomó levél „souvenir“ felírással . . . bizonyosan az én szerelmes leveleim . . . De még sem . . . egészen más irás. (Kihuz egyet. Olvas.) Ragyogó csillagom, szemem, lelkem fénye! Mily rövid s mégis mily hosszú időnek tűnik fel előttem mióta utolszór valánk együtt s ismételtelen el-el mondogattuk, hogy mennyire szeretjük egymást s hogy e szerelmünknek csak a sir fog véget vetni. Hiszen mi is volna az élet nélküled nekem, mint egy véghetetlen fájdalmas sivárság . . . De ki írja ezt? (Megfordítja a levelet.) Kellemi Adorján! Ah, a kis profeszor, a ki a múlt ősszel vette el a kövér Scshmalczhuber Karolát? — De most csitt, jön a nőm (A levelet visszateszi és a fiókot visszatolja.)

Feleség: (Szeletet s két tányért hoz.) Nem készült el gyorsan? Ülünk mindjárt hozzá is. (Asztalhoz ülnek. — Villásregeliznek. — Kis szünet.)

Feleség. Igaz, már régebben akartalak kérdezni, nem ismerted te Szende Gabit?

Férfj: (Zavarba.) Szende Gabit? Szende Gabit? Ugy rémlik előttem, mintha már halottam volna e nevet. (A tányérba hajítja fejét.)

Feleség: Talán emlékezel a Pacsuli Zsuzsira is?

Férfj: Zsuzsi . . . Pacsuli . . . Pacsuli Zsuzsi . . . Hm, hm.

Feleség: Vagy tán jobban maradt emlékedben Kurta Máris?

Férfj: (Felugrik.) Mit jelentsen ez? (Türelmetlenül fel-alá jár.)

Feleség: Vagy tán a pisze orru Alma és az utolsó volt guvernantom Ameli . . . ?

Férfj: (Hirtelen közbe rág.) Ne bolondozz tovább . . . Ki árulta el mindezt neked?

Feleség: (A szekrény kulcsát felmutatja.) E kis kules!

Férfj: (Kirágadja felesége kezéből a kulcsot.) Nos hátha akarod tudni én mindezekre éppen úgy gondolok, mint te fogsz emlékezni — (Nagy hangsúlylyal.) Kellemi Adorjánra.

Férfj: (Megijedve.) Honnan tudod?

Férfj: (A kis asztal fiókjára mutatva.) Onnét. (Szünet. A férj kinyitja a szekrényt s kivesszi a leveleket, a fényképet, az emlékkönyvet. A feleség kihuzza a kis asztal fiókját s kivesszi a levélsomagot.)

Férfj: Gyer' ide Muczuskám s ölelj meg! Nézd mily szépen lánogol a tűz a kandallóban. Tartsunk egy kis autodafét. Dobd be azt a levélsomagot, én meg az ényémet. (A tűzbe dobja a leveleket stb.)

Feleség: Legyen. (Kandallóba dobja a levélsomagot.)

Férfj: Régi, mitsem mondó emlékek, égetek el, s ne zavarjátok soha boldogságunkat.

Feleség: (Átkarolja férjét.) Szeretsz?

Férfj: Bensőleg és igazán!! (Megcsókolja nejét.)

Szentgyörgyi E.

— **Szinészet.** A társulat bucsuelőadásairól számolunk be röviden azon őszinte ohaj kifejezésével, hogy ott, hol jelenleg időzik, jobban kedvezzen neki a közönség, mint itt. Mult ho 30-án szerdán a „Tüzegek gyakorlaton“ című bohózat ment. A főszerepet, Kazimirt, Endrey adta, bebizonyítván, hogy igen jeles szalonkomikus is. Igen jó volt Mérey Izabella mint Adrienne, Daróczyné mint Aubrive Margit. Beke Lilla rövid szerepét, mint Sziréna, elgáns öltözékeivel emelte. Csütörtökön Endrei Zalán jutalomjátékaul „Romeo és Julia“ került színre; szebb, kifejezéstelibb alakítást, mint Endre Romeoját és Mérey Izabella Juliáját vidéki színpadokon nem igen láthatni. Endrey igen szép pálmalevélből és babérlevelekből alakított nagy bokrétát, kék, nehéz szalaggal, és értékes opálmel-tüt kapott elismerésül. Nagy kár, hogy Szilágyi Julia mint Julia dajkája, karikírozott játékával elrontotta a leghatásosabb jeleneteket; tudnia kellett volna, hogy a komikusnak meg van a maga határa, s azf hol, mikor és mily mértékben szabad érvényesítenie. Nov. 1-én hazánk elhunyt nagy fia Kossuth Lajos emlékére gyászünnepelet rendezett Egry, a helyb. polg. dalkör közreműködésével. A nézőtér és színpad fekete szöveffel volt bevonva, a ravatal fedve koszorúkkal. Az ehhez szükséges kellekeket és diszt, úgymint a gyertyatartókat és gyertyákat. Erlein ur az „Entreprise des pompes funebres“ vezetője ingyen bocsátotta a színgazgató rendelkezésére. A szózatot a közönség állva hallgatta meg. Hölgyközönség feltűnő kis számban volt jelent. Utána a „Halottak napja“ című dráma következett, melynek csupán Endrey jeles játéka, mint Hamrök, adott értéket. Szombaton, folyó hó 2-án ismét a „Cziterást“ adták, és pedig Olmosy Rezső jutalomjátékaul. A szerepek jól voltak elosztva Beke Lilla és Molnár Berta énekesnők érdemelt tapsokat arattak; egyáltalán az énekesek dicséretére legyen mondva, szilárdak voltak feladatukban, mert bizony a karmester ur szórakozottsága kihozhatta volna őket sodrúkból. Vasárnap délután, zónaelőadásban a „Czibil a kurtavasban“ című, állítólag helybeli szerzőtől irt bohózatot vigjáték ment. A kacagató darab meg is kacagatta a közönséget, s a kihívott szerző Tábori Emil alakjában mutatkozott be, de talán ez N . . . úrnak csak maszkul szolgált!? Este néhány akadémiai polgár közreműködésével a „Huszárszerem“ telt ház előtt, igen kedélyesen ment végig a deszkákon; valami rengeteg óriási bokrétáról is tehetnének említést, mindenesetre zöldellő elismerés volt, melyet a vele megajándékozott remélhetőleg ép oly jó kedvvel fogadott, mint a milyennel adva volt. E sorokkal befejeztük, ki tudja, mily hosszú időre, szini rovatunkat; s attól tartunk, nem is lesz egyhamar alkalmunk azt megnyitni, mert a mostani alkalmal a színészek nem a legjobb hírét viszik szét műpartolásunknak és vendégszeretetünknek.

Pepike és Ellike.

Liliputi románcz.

A piczi kis Pepike

Meg a piczibb Ellike

Összekaptak nagy garral

S veszekedtek haraggal.

„Főzni nem tudsz Ellike!“

Zsörtőlődik Pepike.

„Te meg divatmajom vagy,

Tudományod sem oly nagy;

Nem vagy férfi Pepike!“

Vágja vissza Ellike.

Egyszer aztán Pepike

Emigy szól: „te Ellike,

Minek veszekedjünk mi,

Éppen összeillünk mi.

Borulj hát a nyakamba

S a haragot hadd abba.“

„Igazad van Pepike“
Mondja erre Ellike.
S a románcznak vége lett . . .
Elli, Papi neje lett.

Hirdetések.

1895. nov. 6.

Kezves atyám!

A múlt számban megjelent s okt. 29-ről keltezett leveledre válaszolva értesítek, hogy tévesen lettél informálva; mert mint arról alaposan meggyőződtem, téli öltönyöket, felöltöket, téli kabátokat, különféle fehéherneműt, esernyőket, bundákat, kalapokat, kezttyűket nyakkendőket, stb. stb. sőt még mérték után készült divatos, finom, a kész ruhákkal egyenlő áru, jobban mondva olcsóságu öltönyöket is a legújabb divat szerint nem Singer Ignác, hanem

SINGER MIKSA

nagy áruházában

(Schusster-féle ház főtér) lehet a legjutányosabb árak mellett kapni.

Kötelességemnek tartottam e kis tévedéset helyreigazítani.

Szerető fia.

1895. évi 2355. szám.

Szállítási hirdetmény.

A selmeczbányai m. kir. központi fémkohóhivatalnak 1896. év folyamán szüksége leend 4000 (négyezer) métermázsas ócska öntött vasra, melynek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, megjegyezvén, hogy kisebb mennyiségre szóló ajánlatok is figyelembe fognak vétetni.

A szállítandó ócska öntött vas, melynek legfeljebb 25%-ka forgács alakban átvétetni fog és az egyes daraboknak a 10 (tíz) kilogramnyi súlyt túlhaladni nem szabad, tizenkét lehetőleg egyenlő havi részletekben szolgáltatandó be.

Ezen ócska öntött vas szállítása, illetőleg az erre vonatkozó ajánlat elfogadása után, az egyes szállítmányok a kohónál megmázasálva vétetnek át és minden szállítmányért járó pénzügyösszeg a szállítmány kifogástalan átvétele után szabályszerűen (szerződési) bélyegzett nyugtató ellenében fizettetik ki.

Az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok, melyekben a szállítandó anyag beszerzési forrása is megjelölendő 5% bánatpénzzel ellátva 1895. évi december-hó 10-éig esti 5 óráig a m. kir. központi fémkohó hivatalhoz Selmeczbányán küldendők be, hol a különleges feltételek is a hivatalos órák alatt megtudhatók.

A bánatpénz a szerződés megkötésekor, készpénzben vagy biztosítékképes értékpapírokban 10 (tíz) százalékra egészítendő ki.

A m. kir. kohóhivatal fentartja magának a jogot arra, hogy a beérkező ajánlatok közül tetzése szerint azt fogadja el a mely nézete szerint a legtöbb biztosítékot nyújtja, esetleg pedig valamennyi beérkezett ajánlatot vissza utasíthassa.

M. kir. kohóhivatal.

Selmeczbányán 1895. évi október-hó 27-én.

Neubauer.

Rendkívüli sikert ért el az osztálysorsjáték intézménye Magyarországon. Ma, midőn az első osztály húzása be van fejezve és már a nyereményeket is kifizették, ezt a tény nagy meglepéssel konstatalhatjuk, mert ily módon az osztálysorsjáték nálunk is az első lépés a kis lutri eltörlése irányában. A magyar osztálysorsjáték nagy sikere főleg abban áll, hogy a társadalom összes rétegei résztvettek benne és büszkeséggel konstatalhatjuk, hogy a magyar osztálysorsjegyeket az egész világon legkedvezőbbben fogadták. Valószínűleg érthetetlen ebben a tekintetben az osztrák kormány eljárása, midőn nem engedte meg, hogy a magyar osztálysorsjegyek Ausztriában magában is elárúsítsanak Magyarországon sokkal előékenyebb s jól emlékezünk arra, hogy még csak rövid idő előtt is mindenfelé árulták nálunk a lebergi kiállítás sorsjegyeit. Remélhető, hogy a magyar kormány sikerülni fog, hogy itt is helyreállítsa a paritást, annál is inkább, mert az új osztrák pénzügyminister, Bilinsky lovag, október 24-ikén tartott exorzéjában bejelentette hajlandóságát a kis lutri eltörlésére. Egyébként Ausztria engedélye a magyar osztálysorsjáték vezetőségének érdekében nem áll, mert az osztálysorsjegyek kelendősége, a haza határain belül is, valóban példátlan. Ezért ajánlatos, hogy mindazok, akik sorsjegyeket vásárolni akarnak, ezt minél előbb megtegyék, nehogy oly kellemetlenségeknek legyenek kitéve, mint az első osztály húzása előtt, midőn az utolsó napokban annyi megrendelés érkezett Heintze Károly budapesti főelárúsítóhoz, hogy a megrendelők jelentékeny része már nem kaphatott sorsjegyet. A második osztálynál előreláthatólag még sokkal nagyobb lesz a vásárlókedv, mert a nyereménykilátások itt még hasonlíthatatlanul nagyobbak. Ugyanis a sorsjátékban résztvevő sorsjegyek száma 10.000 darabban kevesebbedett, míg a nyeremények száma több mint kétszerannyira növekedett. Ehhez járul még a nyeremények mesés nagysága a második osztályban. Lesz ugyanis egy 600.000 korona összegű külön díj, továbbá 5 főnyeremény 400.000—50.000 korona összegben, úgy hogy egy sorsjegyre esetleg 1 millió koronát lehet nyerni. Könnyen érthető tehát az az óriási érdeklődés, melyet a közönség tanúsít a második osztály iránt, melynek húzása már december 6—14-én lesz. — A sorsjáték vezetősége figyelmeztet bennünket arra, hogy az I. osztály sorsjegyek tulajdonosainak ajánljuk a II. osztály sorsjegyeknek mielőbbi beszerzését, ami legkönnyebben úgy történik, hogy az illetők az I. osztály sorsjegyet beküldik, mire az igazgatóság postán, utánvétellel megküldi a II. osztály sorsjegyet. Míután az I. osztály sorsjegyeket teljesen elárúsították, a II. osztályra vonatkozó megújításra oly nagymérvű tolongás várható, hogy minden I. osztály sorsjegy tulajdonosának ajánljuk, hogy minél előbb intézkedjék a II. osztály sorsjegyének megszerzése iránt.

Hirdetmény.

A magyar sorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart.

Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronáért, egy tized sorsjegy 8 koronáért és egy huszad sorsjegy 4 koronáért

az ismert elarúsítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük (nem hozzánk) fordulni. Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Már 1895. Deczember-hó 6—14-ig.

ejtetik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték

Nagy nyereményhúzása,

melyben 21499 pénznyeremény kerül

4 millió 332.000 korona

összértéken kisorsolásra, többek között egy 600.000 koronás jutalom 400.000, 200.000, 100.000, 50.000 stb. stb. koronás nyereményekkel.

A legnagyobb nyeremény
a legszerencsésebb esetben

Egy millió korona.

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt. 1 fél = $\frac{5}{10}$ 20 frt. 1 huszad 2 frt.

(Portóért 5 kr., ajánlott levelekért 15 kr., nyereményjegyzékért 10 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Heintze Károly, főelárúsító, Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Hogy a tisztelt közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásához jusson, 5, vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönfélébb számokat állítom össze tetszés szerint egész, fél, tized és huszadokból.

Sürgönczim: **Lottoheintze Budapest.**